

DEBRECENI PROTESTÁNS LAP

EGYHÁZI ÉS ISKOLAI KÖZLÖNY

SZERKESZTŐSÉG: Debrecen,
Révész-tér 2. szám. (Kistemplom.)

KIADÓHIVATAL: Debrecen,
Kálvin-tér 17. szám. (Püsnöki hivatal.)

Megjelenik minden hó 1-én és 15-én. Előfizetési ár 1 évre 8 pengő.
Postatakarékpénztári csekk számla: 43.916.

FŐSZERKESZTŐ: Dr. RÉVÉSZ IMRE. FELELŐS SZERKESZTŐ: URAY SÁNDOR.

A m e g ú j u l á s f e l é

Gondolatok D. Dr. Révész Imre püspök „Ködben” című újévi vezércikke nyomán.

Megvallom, bizonyos szorongó érzéssel fogtam Püspök urunk vezércikkének olvasásához, sok fájdalmas momentumot ismerő és meglátó lelkének kiömlését sejtettem a cikkben, s egészen felüdültem annak olvasása után. Szent kötelességek teljesítésének jegyében szétfoszlik a köd, s lesz világosság. Akár ködben, akár világosságban, „azoknak, akik Istent szeretik minden javukra van” (Róm. VIII. 28).

Az emberek nagyobb része azt érzi, hogy nagy átalakulások jönnek, lelkében meg-megremeg a közel jövő kérdése, de az embereknek már kisebb része az, aki egyénisége szerint az így, vagy amúgy elképzelt átalakulás iránt felelősséget érez s az előmunkálatokban fokozott erővel és nagyobb áldozattal résztvesz.

Egyéniség és lélek szerint az egyik fél a jövődő átalakulásaitól, a másik abban jobb, boldogabb életet remél. Isten gyermekei lelkében benne van a jobb és tökéletesebb élet után való vágyakozás. A jobb jövőhöz azonban csak annak van joga, aki azért imádkozik, dolgozik és áldoz. Haszontalan, lusta és önző emberek mondhatják s nyugtathatják magukat azzal, hogy sohasem volt még úgy, hogy valahogy ne lett volna, de jaj volna nekünk, ha ez az életelv uralmat venne a lelkeken.

A legnagyobb közületnek épügy, mint a legkisebbnek, sőt az egyénnek is belső és külső élete van és külső életének megnyilatkozására belső életének pecsétje mindig rá van ütve. A lelkeknek ebben a nyugtalan, munkarakész vagy önzően semmittevő világában az a kérdés — és itt azt a kérdést teszem fel —, hogy református Anyaszentegyházunk külső életének megnyilatkozásában a belső élet pecsétje milyen?

Ködben járunk, de talán nem is ez a fontos, hanem, hogy ebben a ködben öntudatos hitünk, munkarakész állandó szolgálatunk, s boldog lélekkel folyton gyakorolt áldozatunk belső élete

mennyi erőt és mennyi fényt tud kisugározni a ködben, s mennyire csillog életén Isten kegyelmében a predesztináció pecsétje. Vagyunk-e olyan örökösök, akik felett elhangzik a Megváltó szava: „Ti vagytok a világ világossága. Nem rejtethetik el a hegyen épített város” (Máté V. 14).

Nagy bölcseséggel állapítja meg Püspök urunk, hogy Anyaszentegyházunk jövőjét illetőleg nincs semmi helye sem az illúzióknak, sem a sápitózásnak, s készülnünk kell arra a nagy erőpróbára, melynek részesei leszünk, s úgy kell élnünk, mintha már a krízis, az erőpróba itt is volna.

En a krízisen nem csodálkozom, sőt természetesen tartom. Mennél többet és jobban látom azt a keresztyénséget, melynek sokszor csak a máza van meg, melynek másodrendű a belső élet, az imádság, Krisztus evangéliuma, annál inkább érzem, hogy az örökkévaló Isten nem siető, de nem késő igazsága az ítélet rostájára teszi azt a népet, melyről az írás szerint szól: „ez a nép szájával közelget hozzám és ajkával tisztel engemet, szíve pedig távol van tőlem. Pedig hiába tisztelnek engem, ha oly tudományokat tanítanak, amelyek embereknek parancsolatai” (Máté XV. 8—9).

Szerintem a krízisben már benne is vagyunk, melynek erőpróbái ma még talán kisebb, de később majd nagyobb mértékben jelentkeznek.

Tele torokkal kell belekiáltanunk előbb a magunk lelkébe, azután minden református atyánkfia felé, hogy az idő nemcsak közelget, de már itt vagyunk, térjete meg, újuljatok meg, mert különben elpusztulunk. Elpusztul nemcsak a mi református egyházunk, de a másik történelmi egyház is és velük együtt egész magyarságunk.

Újuljon meg a magyar református egyház egyedeiben és egészében. Újuljon meg Tiszántúl magyar kálvinista népe!

Ma nemcsak külső életünkben van köd, de ott

van belső életünkben is és ezt kell megszüntetni, ezt kell eltüntetni, s ha lelkünkben felgyűl az evangélium világossága, akkor ennek fényessége besugározza a külső ködöt is.

Meg kell újulni Tiszántúl református egyházainak, mert csak ez által oldódnak meg, s ez által meg is oldódnak összes kérdései.

Nagy, hatalmas dolgokat tudunk cselekedni, ne panaszkodjunk, mert a panasz lelki gyöngeség, hanem dolgozzunk.

Tiszántúl református népét nem a száma tartja meg, hanem a hite és áldozata.

Egyes nagy alvó gyülekezeteinkben van éppen a legtöbb vérvesztésünk, ezekbe a nagy álló tavakba kell beledobnunk az evangélium élő követ, s a megkeményedett szíveknek gögös büszkeségét alázatosságra hajlítani. A református öntudat nem a hivalkodó kevélységben, hanem abban az alázatosságban van, mely áldozni mindig kész.

Pillanatnyilag rendezettnak látszik az egyházak külső anyagi élete, mert az állam behajtja az egyházi adót, s nyújtja a segílyt intézmények felállításához, de hogy tudnánk megállani, ha ismét az egyház maga szedné az adót, s csak a maga áldozatából tarthatná fenn intézményeit. Bizony egyik legnagyobb erőpróba lehet ez, s meg fog látszani mennyi a református öntudat az alázatos áldozatban és valahol ennél kisebb az evangéliumi ébredés, munka és áldozat, annál inkább meg fogja látni kisebbségét saját kerítésén belül.

Történelmileg fontos kijelentésnek tartom, amit Püspök urunk iskoláinkról mondott, hogy református Anyaszentegyházunk iskolai birtokállományából elvileg egy népiskolát sem adhat fel, szemben az 1910-es évek tendenciájával, mely iskoláinkat államosítani óhajtott. Mindig félünk kellett, hogy a különböző érdekektől hajtott ez a felfogás győzni talál, s bekövetkezik az egyetemes egyház emez egyik legnagyobb katasztrófája. Hála Istennek egyházunk részéről ezen a kísérletezésen túl vagyunk, ma már mindenki belátja, hogy úgy református, mint nemzeti érdekből hitvallásos iskoláinkra elengedhetetlen szükség van.

Különösen megnyugtató és boldog érzés, hogy tanítótestvéreink körében is ma már nemesak hogy nincs szó az államosítás utáni vágyakozásról, hanem egyre szorosabban fűződnek lelkileg az Anyaszentegyházhoz s egyre többen vannak bibliás református tanítók. Lelkipásztor és tanító testvérekké lesznek, s az iskola olyan vára lesz az Anyaszentegyháznak, melynek köveit az élő hit alkotják, s abból nőnek ki a szeretetnek és áldozatnak nyíló virágai.

Amit Püspök urunk iskoláinknak új elvi alapokra való fektetésének kísérletezéséről mondott, ahhoz nincs semmi hozzátenni valónk. Ami hitvallásos iskoláink fundamentuma evangéliumi hitünk és magyarságunk, ezzel szolgáltuk századokon keresztül a mi Atyánkat, Istenünket, s voltunk kitartó erői földi hazánknak és magyarságunknak. Ettől bennünket semmi irányzat, semmi földi hatalom el nem térít, s mi erről mindenkor, ha kell szenvedések árán is bizonyosságot teszünk.

Tiszántúl református népének gyülekezeteiben és egyedeiben féltő szeretettel kell néznie nagy értékére, a Kollégiumra. Sokan készültek boldog vágyakozással a jubileumi ünnepekre, s ha meglett volna,

bizonyára sok lélek megtelik hálaadással és sok szem könnyel; azonban lehet, hogy maga a Kollégium nem tudott volna ünnepeini, mert azt érezte volna, hogy őt csak beszédben, de nem tettekben ünnepelik.

A Kollégium jubileumi ünnepe már megkezdődött, tettekben eddig kevesen ünnepelték, s a Kollégium várja Tiszántúl népének további hálás ünnepelését, várja a gyülekezetektől, melynek központi vára volt, várja azoktól, kiknek Isten azért adott többet, hogy a patrónus ősöknek méltó örökösei legyenek, várja attól a sok szegény diáktól, kiket szerető áldozatával táplált, tanított, földi életének kenyerét kezébe adta.

Református gyülekezetek, református világi urak, közéleti férfiak, pásztorok, tanárok, tanítók megünnepelték-e már a Kollégium négyszázados jubileumát, mert Alma Materetek ezt várja tőletek, s úgy várja, hogy tegyétek elé a magatok hálájának áldozatát. Míg ezt nem teszitek, szomorúan néz reátok az Alma Mater, mert hálátlanok vagytok. Ne mondjátok azt, hogy nem birtok adni, azért nem birtok, mert nem akartok.

Én a debreceni Kollégiumnak kenyerét nem ettem, a sárospataki Kollégium táplált és nevelt, az én Atyám és Istenem ide az Alföldre vezetett, itt szolgálom gyarló erőmmel az én Istenemet és Anyaszentegyházamat, de mindig tisztelettel és szeretettel hajtom meg magam a debreceni református Kollégium előtt, s amikor e sorokat írom róla, a lelkem megszólal, indít, s én boldogan engedelmeskedem, megünneplem én is a ti Kollégiumotok — mely mostmár az enyém is — négyszázados jubileumát és javára 1000 pengős alapítványt teszek.

A Kollégium érdekében meg kell mindent tennünk, mert szinte életkérdése Tiszántúl református-ságának, hogy megépüljön a theologiai és középiskolai internátus, s fejlődjék tovább tanítóképezdénk.

Érezzük mindnyájan, hogy lelkészképzésünk körül baj van, s csak az által lehet azt megszüntetni, ha zárt internátusban neveljük őket, s a nevelést, ellátást feltűnően olesóvá tesszük, mert így egyrészt olyan anyag jelentkezik, melyből válogatni lehet, másrészt a belső és külső életre úgy tudjuk őket előkészíteni, hogy nemcsak választott, de elhivatott pásztorai lesznek a gyülekezetnek, akik minden vonatkozásban megállják helyüket. Ugyanez áll tanítóképzőnkre is, mely nem kevésbé fontos, mint amaz.

Újesztendő kezdetén induljon el hát lobogó fényvel az evangélium fátylaja, tartsák azt erősen és magasan elhivatott lelkek, világosítson be minden gyülekezetet és minden református lelket Munkácstól Szegedig, hogy szálljon a mi Atyánkhoz, Istenünkhöz, mint egy szent sikoltás a megújulás utáni vágy: „tisza szívet teremts bennem óh Isten és az erős lelket újítsd meg bennem”. (Zsolt. LI:12). És akkor megindul a munka, az áldozat és ismét belső életében lesz öntudatosá Tiszántúl református magyar népe.

Boldog látások! Isten az Ő választott szolgálójával, a mi elhivatott vezérünkkel, Püspök urunkkal, újév napján nekünk ködöt mutatott azért, hogy felébredsz bennünk a megújulás világossága utáni vágyat.

Az idő itt vagyon, induljunk!

Gaál István,
esperes.

Keresztyén világnézet

A hajósoknak a tengeren, a kutatóknak ismeretlen világrészekben iránytűre van szüksége, ha nem akar eltévedni. Ködbevesző tenger, ismeretlen ország az élet is; aki itt tájékozódni akar, világnézetre van szüksége. Hogy jó-e az iránytű, az attól függ: helyesen mutatja-e az utat; hogy jó-e valamely világnézet, az attól függ: tud-e egyáltalán utat mutatni a mai élet bábeli zürzavarában. Sohasem volt tehát annyira fontos tudni, hogy mit tanít a keresztyén világnézet, mint ma.

Mielőtt felelnék a kérdésre, legelőször is szögezzük le, hogy az emberben kétféle ösztön él. Az egyik a föld felé, a másik az ég felé vonzza. Szépen szemlélteti ezt az egyik világhírű olasz festő, aki két vitatkozó tudóst ábrázol világszerte ismert képén. A fiatalabb tudós az előtte elterülő világ felé tárja ki kezét, a másik, az idősebb az ég felé mutat, mint ahonnan származnak mindenk. Két ujjmutatás: két világnézet. Melyiknek van igaza? Az egyik azt mondja: Szeresd az életet, a kézzelfogható valóságokat. A másik elfordul az élettől, túlvilági hatalmak szolgálatába szegődik. Az egyik aranyserleget köszönt a világra, a másik komoran takarja el szemét, hogy virágokat se lásson. Az egyik azt mondja: Csak az van, ami látható. A másik azt mondja: A legnagyobb valóságok láthatatlanok. Annyi bizonyos, hogy a világ szerelmeseinek sohasem jutott volna eszükbe, hogy kórházakat építsenek, árvaházakat létesítsenek. Ők elmerülnek önmaguk és a földi javak szeretetében. Viszont a világtól elforduló, minden földi szépségtől irtózó világfelfogás hívei sohasem építették volna meg Velencét, sohasem irták volna meg az Énekek Énekét és sohasem neveltek volna Rafealeket — amint ezt egy nagy gondolkodó megállapította. Az egyik nézet hívei rabjai lettek a világnak, a másik

nézet hívei pedig menekülnek a világból; kolostorokba zárkoznak és szőrcsuhát öltenek magukra.

Jézus egyiket sem akarta. Nem akarta, hogy rabjai legyünk a világnak, de azt sem, hogy szánelomraméltó menekültjei. Jézus azt akarta, hogy ebben a világban éljünk, de nem ebből a világból származó erők segítségével. Szeresd az életet, hiszen Isten legnagyobb ajándéka, de ne feledkezz el arról sem, hogy egyszer meg fogsz halni. Munkálkodj a világban, mint az evangéliumbeli Mártha, de arról se feledkezzél meg, hogy mint Mária egykor, borulj le te is a Jézus lábaihoz, hogy isteni szavakat hallgass. Fontos, hogy megismerd a látható dolgokat, de ne tagadd meg azt sem, hogy láthatatlan erők tartják fenn a világot, mint ahogy a napnak éppen láthatatlan (ultraviola) sugarai rejtik magukban az életfenntartó erőt. — Amint látjuk tehát: Jézus az emberben a kétféle ösztönt összhangra hozza. Az Ő világnézete az ellentéteket kiegyenlítő béke világnézete. Összhangot és békét a szeretet szelleme sugall. Röviden tehát így fejezhetjük ki: A keresztyénség a szeretet világnézete. Azt kell még hozzátennünk, hogy ennek a világnézetnek a súlypontja nem a földi, hanem a túlvilági életbe esik. A földi élet értelmét is az örökélet valóságában magyarázza. Okot és célt abban a legfőbb valóságban ért meg, amelyet Jézus Istennek atyai személyében mutatott meg, akinek dicsőségét világok szívverése dörgi, akinek bölcsességét hirdeti a szférák harangszava s akinek kegyelme a keresztről részvétellel tárja ki karjait az emberiség felé. A lét értelme: Isten dicsősége. Ez a mindent az isteni dicsőség napfényében látó világfelfogás a keresztyén világnézet lényege. Az egészet pedig Kálvin hatalmas mondatában foglaljuk össze: „Isten a világot azért teremtette, hogy az Ő dicsősége megvalósulásának színtere legyen.”

Veesery János.

Új énekeskönyv

Az új énekeskönyv birtokosai, és pedig hihetőleg boldog birtokosai a mi francia református testvéreink. A már az 1938. évvége felé francia egyházi lapokban hirdett, de 1939-es évszámmal ellátott énekeskönyv címe: „Dicséret és ima”. Zsoltárok, korálok, dicséretetek, liturgikus énekek, a franciaországi evangéliumi egyházak által elfogadva. Mindenekelőtt a mű besztását óhajtjuk ismerteini. Az egyszólamú kiadás (ahol tehát a szöveg felett csupán maga a dallam van feltüntetve) 75,000 példányban jelent meg, a négyzólamú pedig 35,000 példányban. Megjelent azonkívül a kántorkönyv is. A birtokomban levő egyszólamú kiadás ára — finom papír, tiszta, világos nyomás (nem kézírás) — 24 frank, átszámítva kb. 2 P 40 fillér. Jó vászonkötésben. A hívekhez intézett rövid tájékoztató után négy bibliai Ige, majd Luthernek és Kálvinnak a zoltárok éneklésére buzdító ajánlása következik. Ezután jön teljes alaposággal, minden szónak mérlegelésével megírott, öt sűrűn nyomott oldalt betöltő előszó. Ennek első, történeti részéből

megtudjuk, hogy ez az énekgyűjtemény az összes franciaországi protestáns egyházak együttműködésének eredménye, és a reformáció minden hívének a lelki egységét jelképezi. „Munkánk minden tökéletlenségét figyelembe véve is elmondhatjuk, hogy ez a mű minden tekintetben minden eddigit felülmúl!” A jövőre számunkra dolgoztunk! (Tehették is. A szerkesztő bizottságnak tizennyolc tagja 1932 óta dolgozik rajta.) A második: szövegi rész kiemeli azokat a változtatásokat, amelyeket a szövegekben tenni kellett abból a célból, hogy a dallamok ritmusához teljesen hozzásimuljanak. A harmadik rész „zene” cím alatt azokat az igen lényeges változtatásokat emeli ki, amelyeket a zoltárok dallamain eszközöltek. „Több oldalról arra kértük bennünket, hogy a zoltárok eredeti formáját állítsuk vissza. Ebből a célból a jelenlegi református énekeskönyv 14 zoltárában a vezérhangot (Leiton, note sensible) megszüntettük, amivel a modern moll-hangnemből átvett vezérhang az eredeti középkori egyházi hangnemből írott dal-

lamban még nem szerepelt! A zenei bizottság tizenegy taggal dolgozott. A negyedik rész a liturgikus énekekre vonatkozó megjegyzéseket közöl és Isten iránti alázatos hálaadással végződik.

A következő három oldal az énekek ütemére, az orgonakiséretre, énekkari és gyülekezeti éneklésre vonatkozó utasításokat tartalmaz.

Ezután az énekek következnek, számszerint 536. A sorszámolás az első zsoltárnál kezdődik és folytatódólagos. A zsoltárok száma: 67. A korálok és dicséreték felosztása a következő: Atya-Fiú és Szentlélek dicsőítése. Hálaadás. Egyházi év karácsonytól pünköstig, az áldozócsütörtöki énekek között kifejezetten az Úr visszajöveteléről szólóak is! — Egyházi és kegyelmi eszközök, kifejezetten evangélikus érekek is. — Keresztyén élet: hívogatás, megalázkodás, bűnbánat, bocsánat, újjászületés — megtérés, Krisztusban való élet — önmagunk átadása; hitben és engedelmességben való megerősödés, megszentelődés, a keresztyén békéje és öröme, Istenben való bizalom; vigasztalás — a próbák között megalázkodás, testvéri szeretet, keresztyén szolgálat, halál — keresztyén reménység. Idő — család — haza. Liturgikus énekek.

A dicséreték után néhány legfontosabb bibliai szöveg, Úri ima, apostoli hitvallás, imák, majd a legnagyobb alapossággal, évszámok feltüntetésével a szöveg- és dallamszerzők következnek. Végül kiemertő analitikus és alfabetikus tartalomjegyzék.

A zsoltárok dallamait szemlélve, bizonyára a laikusnak is azonnal feltűnik, hogy ezek a dallamok nem egyelő értékekben, hanem különböző értékekben vannak írva. Az előjegyzés általában: $\frac{1}{2}$, néhol $\frac{3}{4}$, pl.: 141. zs.: Tehozzád kiáltok... A harmonizálásra vonatkozólag maga az előszó szerényen ennyit mond: „szép, egyszerű, a régi hangnemek jellegéhez alkalmazkodó”. Mi hozzátehetjük: végtelenül választékos, megragadó fordulatokban nagyon gazdag, igazi művészi alkotás! A dur hangnemek modern hangzását meglepő moll akkordfűzések enyhítik, míg az általunk mollhangnemmé változtatott dallamokból a modern moll-jelleg nemcsak kiküszöböltetett, de mondhatnám: a legnagyobb gonddal kiiratott, és az eredeti egyházi hangnem a lehetőség szerint helyreállított! Feltűnő, hogy a moll-jellegű hangnemek záró hangzatai kis terccel végződnek. (A Goucímel eredeti harmóniájában a záró akkordból a terc sokszor hiányzik, kiki olyan tercet gondolhat hozzá, amelyet éppen akar; tehát ha úgy tetszik: durt vagy mollt! A modern moll-jelleg kiküszöbölésére irányuló törekvést tekintve, ez a kiadás a megelőző: 1895-i kiadással szemben is emelkedést: gyökeres reformációt jelent.

Mondanunk sem kell, hogy az itt előttünk álló — és a ma nálunk énekelt zsoltárdallamok között, valamint a dallamok harmónikus kísérete között is igen nagy különbség található.

A zsoltárokat újból és újból áttanulmányozva az a benyomásunk, hogy francia testvéreink Isten kegyelméből egy minden tekintetben gazdag zsoltárokönyv birtokában vannak, amely őket úgy szellemi, mint művészi, de legfőképpen lelki tekintetben méltán kielégítheti, még annak az igazságnak szemellett tartása mellett is, hogy: „mint minden emberi alkotás, ez sem tökéletes”. (Előszó.)

A második részben (Korálok, dicséreték) mindárt feltűnik az, hogy a német kegyességnek ének-

anyagából szerencsés kézzel a legértékesebbeket kiválogatták és bevették! Nagy örömmel látjuk viszont a hihetőleg sok olvasónk által ismert következő éneket: Lobe de Herrn, — Wie schön leuchtet, — Vom Himmel hoch, — Oh Haupt voll Blut — stb! Ezek a korálok bármely denominációhoz tartozó keresztyén énekgyűjtemény számára igen súlyos értékgyarapodást jelentenek, míg ezzel szemben a *mellőzésük* mindig és mindenkire nézve *pótolhatatlan veszteség!* Az „Erős vár a mi Istenünk” kétféle szöveggel és meg nem hamisított dallammal fordul elő. Az általunk is ismert evangéliumi énekgyűjtemények anyagából (Hosanna énekek) ott látjuk pl.: Sion leánya, Tied az ügy, Haldd meg a hívást, Vezess oh Jézus... Különösen kiemeljük a „Haldd meg a hívást” című ének ragyogó harmonizálását! A dicséreti rész legelső éneke: az Ambrosius Te Deuma.

A gyűjteményben temetési énekek nincsenek! Ellenben a „halál, keresztyén reménység” cím alatt előforduló énekek valamennyien a keresztyén hívőnek az örökéletre vonatkozó boldog reménységét sugározzák. „Hazafias énekei”-ben minden öntetszergéstől és pogánykodástól mentesen a hívő keresztyén embernek hazája *igazi* jólétéért való imája, esdeklése, Isten kegyelméért való hálaadása, valamint becsületes és nyíltan bevallott bűnbánata tükröződik. „Isten, Akit a mi népünk olyan sokszor megtagad!”

A kántorkönyvet nincs módunkban ösmertetni. Annak ára kb. 45 pengő lenne. (Vajjon nem akadna-e egy kegyes pártfogó, aki megvenné és annak a néhány érdeklődőnek rendelkezésére bocsájtaná?..)

Fentebb azt írtuk, hogy az előttünk fekvő zsoltárokönyv ára magyar pénzre átszámítva kb. 2 P 40 fillér. Mire azonban hozzánk, talán nagy kerülő utat megtéve elérkezik: az ára 7 P 70 fillérré dagad. Nem baj, *megéri!*

Kisújszállás.

Nagy László.

I R O D A L O M

„Szívemet hozzád emelem.” Írta: *Nyáry Pál* pécsi esperes-lelkész. A szerző neve jól ismert, nem csupán nagyértékű irodalmi művei révén; de mint az egyházépítő belmissziói munka előharcosa is, országszerte megbecsült és őszintén tisztelt. Mint minden egyéb munkájával, úgy a kezünkben levő új könyvecskéjével is az Örökkévaló Isten dicsőségét keresi és szolgálja, kinek oltárára hozza maradék nélkül egész élete áldozatát. Új könyvecskéjének kiegészítő címe: „Elmélkedések és fohászok református keresztyének számára.” Valójában nagyobb súlyt helyez az elmélkedésekre, mint az imádságokra. Elmélkedéseivel lelkiismeretesen előkészíti a hívő lelket az imádkozásra; az imából mondhatnók, csak izelítőt ad, mely után szinte önkéntelenül kell hogy következzen az önálló imádkozás. Erre akar nevelni a szerző, amint ez műve első részéből, „az imádkozás iskolája”-ból nyilván kitűnik.

Művét a következő részekre tagolja: 1. Az imádkozás iskolája. 2. Hétköznapiakon az Úr szolgálatában. 3. Ünnepi harangszó. 4. Szent asztalodhoz készülök. 5. Az üdvösség útja. 6. Útvesztőben. 7. Gyakorold magad a kegyességre. 8. Családi szent-

tély. 9. Református keresztyén vagyok! 10. Tied vagyok, tied hazám! — A 350 oldal terjedelmű, az élet minden viszonyaira gondot viselő munkát kiegészíteli szerzőnek pár évvel ezelőtt megjelent könyvecskéje: „Az Úr az én vigasztalóm! Elmékedések és imák, szenvedő és szomorkodó keresztyének számára”, ennek terjedelme 68 oldal. A legmelegebben ajánljuk megvételre, sőt minél szélesebb körben leendő terjesztésre. A vaskos könyvecske nagyon olcsó. Fűzve 1-20 P. Vásonkötésben 2 P. Egybekötve szerzőnek igen elterjedt könyvecskéjével: „Az Úr az én vigasztalóm!”-mal, 2-50 P. Megküldi a szerző Pécsről, forduló postával. (U. S.)

A Magyar Ifjúsági Bibliaterjesztők 1940. évi naptára és Bibliaolvasó Kalauza 30,000-es példányszámban megjelent és példányonkénti 2 filléres előállítási költség és portófedezet mellett, megrendelhető Lelkészi Hivatalnál: Rákospalota, Arany János-utca 49. sz. alatt. A mozgalomnak egymilliót meghaladó tagja között, magyar földön is több tízezer bibliaolvasója van, és igen sok családba ennek révén került elő napi használatra újból a Biblia.

Református traktátus sorozat a legjobb, legolcsóbb hitébresztő és református öntudat nevelő írás. Tanya- és szóránymisszióban is rendkívül jól felhasználható. Egy szám (4 oldal) ára 2 fillér. 50 példány rendelésénél 25%, 500 példánynál 30% kedvezmény. Az évente megjelenő tíz száma szülő előjegyzés esetén nagy kedvezmények. 20 példány 25% 1 évre 3 P. 50 példány 30% 1 évre 7 P. 100 példány 35% 1 évre 13 P. 500 példány 40% 1 évre 60 P. Nagyobb példányszámnál havonta fizethető. 1 példány előfizetési ára 50 fillér. Kiadóhivatal: Budapest, IX., Kálvin-tér 7., II. em. Csekk számla száma: 1729.

G Y Á S Z R O V A T

D. Dr. Darkó Jenő debreceni egyetemi nyilvános tanár, a Magyar Tudományos Akadémia tagja, a Tisza István Tudományos Társaság és a debreceni Székely Társaság elnöke, többrendbeli hazai és külföldi kitüntetés tulajdonosa, áldozatos és munkás élete 60. évében, hosszas szenvedés után, január 7-én elhunyt. Középiskoláit a sepsiszentgyörgyi Székely—Mikó kollégiumban végezte, tanári oklevelét kitüntetéssel Budapesten és Münchenben szerezte meg. Rövid ideig a pápai református főgimnázium tanára volt. 1908-tól már a debreceni Kollégiumnál működött rendes tanári minőségben. 1914-ben a debreceni m. kir. Tisza István Tudományegyetemen a klasszika-filológia nyilvános rendes tanára lett. Rendkívül gazdag tudományos munkásságot fejtett ki; több külföldi tanulmányutat tett, sőt vezetett. Haláláról az egyetem tanácsa a külföldi egyetemekhez latin nyelven írt gyászjelentést küldött. Temetése január 10-én délelőlt az Egyetem díszudvaráról történt a debreceni Köztemető díszsírhelyére. A B. F. R. A.

Dr. Makkai Jenő ny. koronaügyész helyettes, folyó évi január 7-én elhunyt. Erdélyi származású volt, pályafutását ott kezdte s csak 1923-ban került előbb Kecskemétre s aztán Budapestre. Élénk részt vett az egyházi életben, ahová családi tradíciók fűzték. Testvérbátyja volt Dr. Makkai Sándor volt erdélyi püspök, debreceni egyetemi tanárnak, aki most két héten belül, testvérbátyja mellett édesanyját és egyik nővérét veszítette el. A B. F. R. A.

Dr. Debreczeny Barna ny. ítélőtáblai bíró, ügyvéd, Debrecen sz. kir. város tb. főügyésze, élete 65.,

házassága 36. évében, 1939 december 30-án Debrecenben, hosszas szenvedés után elhunyt A sárospataki főiskolának volt eminens tanulója (néhai Maklár Károly, volt püspökünknek évtársa); nagyon régóta Debrecenben lakott s egészen idegyökerezett. Bár az egyház életében valami szemmel látható vezetőszerpepet nem viselt, de mint búcsúztatójában Dr. Révész Imre püspökünk mondotta: debreceni egyházunk fejlődésében s a háború utáni belmissziói munka kibontakozásában Debreczeny Barnának sokkal nagyobb osztályrésze volt, mint azt a felületes szemlélő gondolhatná. — 1940 január 1-én kísértük utolsó útjára a debreceni Köztemetőbe. (II. Tim. IV: 7.) A B. F. R. A.

Özv. Benkő Lajosné szül. Prohászka Lujza, volt hajdúnánási lelkész özvegye, áldásos élete 84., özvegyiségének 13. évében, hosszas szenvedés után folyó évi január hó 3-án elhunyt. A hitvesi és édesanyai szeretet gyakorlásában s jótékonykodásban folyt le áldásos élete, melynek alkonyát szerette meleg ragaszkodása a gyöngéden gondoskodó szeretete aranyozta be. Dr. Benkő Géza országgyűlési képviselő, alsószabolcsi egyházmegyei tanácsbíró édesanyját gyászolja az elköltözöttben. Január 5-én d. u. helyezték örök nyugalomra Hajdúnánáson, az ottani templomban megtartott gyászszertartás után, férje melletti díszsírhelyre. Öt gyermeke, tíz unokája, öt dedunokája kísérte el utolsó útjára az áldottlelkű nagypasszonyt. A B. F. R. A.

K Ü L Ö N F É L É K

Az egyházi statisztika érdekességei. Dr. Makkai Sándor egyetemi tanár az „Igazság és Élet” folyóirat legutóbbi számában igen érdekes táblázatokat közöl az 1930-as statisztika alapján. Ebből tudjuk meg: 1930-ban a lakosság 64.9%-a római katolikus, 20.9%-a református, 6.1%-a evangélikus és 5.1%-a zsidó. Tehát mi, reformátusok körülbelül egyötödét tesszük ki a vallásfelekezeteknek. Foglalkozás szerint arányszámunkon felül vagyunk képviselve az őstermelésben és véderőben. Igen jól a közlekedés, közszolgálat, napszámos és házicseléd csoportokban. Igen gyengén a kereskedelemben és hitelben. Az értelmiségi foglalkozási ágakban arányszámunkon felül vagyunk a törvényhozás közigazgatás csoportjaiban, a többi ágakban átlagban 14—16%-ot képviselünk a sokkal illendőbb 20—21% helyett. A reformátusságnak 61.6%-a őstermelő. A reformátusság a legmagyarabb vallásfelekezet, 99.5% magyar anyanyelvű. Az egyházi hírtok a következőképpen oszlik meg: római katolikus 92.62%, református 5.22%. A többi egyéb felekezeteké. 1930-ban 1047 anyaegyház volt a református egyházban, 1500 lelkéssel. Egyenlően elosztva egy anyaegyházra 1354, egy lelkészre 1209 hívő esik. A római katolikus egyházban egy anyaegyházra 1326, egy lelkészre 1906 hívő jut. Ha az országban élő összes egyházi funkcionáriusokat vesszük, azoknak 65.5%-a római katolikus. Soknak ez aránylag nem mondható, mert körülbelül ennyi a római katolikus országos arányszáma is. Ellenben feltűnik, hogy mennyire kevés aránylag a református egyházi funkcionáriusok száma: az országos

arányszám szerint legalább 20%-nak kellene lenni, de csak 14.9%. Nem áll tehát az a vád, hogy nálunk „túlságosan sokan élnek az egyházból”. Megdöbbenő az az adat, amely szerint 1934-ben a dunántúli egyházkerületben az egyházi adóviselésből egy személyre évi átlag 18 P jutott, akkor, amidőn az átlagos havi kereset csupán 20–25 P-re tehető. A feati cikk adatainak és következtetéseinek átolvasását egyébként olvasóinknak figyelmébe ajánljuk.

A Szentírás és a magyar élet címmel a legelső teljes magyar Szentírás, Károlyi Gáspár vizsolyi Bibliája megjelenésének 350 éves jubileuma alkalmából a Kálvin János Társaság és a Kálvin Szövetség együttes konferenciát rendez 1940 január 17. és 18-án a budapesti református teológia akadémia dísztermében (Budapest, IX., Ráday-út 28. II.). Részvételi díj személyenként 1 P; kedvezményes vasúti jegy igénylése esetén 2 P. A jelentkezési díjak: „Dr. Sebestyén Jenő, Budapest, 53,674.” számú biankó csekklaapon, vagy postautalványon küldendők be. Aki nem igényelne vasúti jegyet, a konferencián is jelentkezhetnek az 1 P-s részvételi díj befizetésével. A konferencia résztvevői 33%, illetve 50% vasúti kedvezményt élveznek, amely január hó 15-től január 19-ig esti 12 óráig érvényes.

A beregi egyházmegye esperese: Bary Gyula körlevélben közölte a felszabadult egyházmegye egyházaival, hogy az 1940. év tavaszán és őszén Dr. Révész Imre püspök, generális vizitációt tart közöttük. Felhívta a lelkészeket, hogy az egyházak történetét, különös tekintettel a cseh megszállás alatti eseményekre, küzdelmekre, mielőbb készítsék el.

Egyházrajzi adatok a debreceni református egyházban 1939. évben. Elve született törvényes fi 643. Elve született törvényes nő 618. Elve született törvénytelen fi 87. Elve született törvénytelen nő 95. A fi és nő születettek száma összesen: 1443. — Házasságra lépett tiszta református pár: 449. Házasságra lépett vegyes pár: 124. Összesen: 573. — Meghaltak a finemből: 654, meghaltak a nőnemből: 590. Összesen: 1244. — Átértek hozzánk más egyházból: helybeli fi 14, beköltözött fi 20, helybeli nő 15, beköltözött nő 30. Összesen: 79. — Kitértek tőlünk más egyházba: helybeli fi 6, beköltözött fi 2, helybeli nő 10, beköltözött nő 13. Összesen: 31. — Szaporodás a finemben: 105. Szaporodás a nőnemből: 145. Összes szaporodás: 250. — A polgári házasságot kötött 337 vegyes házaspár közül egyességet kötött javunkra: 83, egyességet kötött kárunkra: 93, nem kötött egyességet: 161. — A reverzális statisztikára még visszatérünk. (Szerk.)

Mannermaa finn püspök megrázó újszerű üdvözlése magyar barátaihoz. A Magyar Értesítő jelenti: Mélységgel megindító újszerű üdvözlés érkezett a finn-orosz csaták egyik színhelyéről, Oulu-ból, a finn evangélikus egyház világszerte ismert ősz püspökétől, Dr. Mannermaa Jánostól. Miután megköszöni a magyarországi protestáns hírszolgálatnak a finn ügy figyelemmel kísérését, így folytatja: „A legnagyobb érdeklődéssel és örömmel látjuk Magyarország szeretett testvéri evangéliumi egyházainak erőteljes munkáját... Finnország küzdelme eléggé ismeretes. Nehéz ez a harc és valóban népünk, egyházunk lét-nemléte körül forog. De kétségbeesni? Ó, nem: „Ez a mi Istenünk, a szabadtársnak Istene és az Úristen az, aki megszabadít a haláltól!” (68. zsolt.) Sokan, ó sokan rokonszenveznek velünk, — de csak Ő segít rajtunk, Ő a mi egyetlen reménységünk...“ Az üzenetben idézett bibliai hely eredeti német szövege ez: „Wir haben einen Gott, der da hilft, und den Herrn, Herrn, der vom Tode errettet.“

Államellenes tanokat hirdető szekták betiltása. A hivatalos lap egyik legutóbbi száma közölte a belügyminiszternek azt a rendeletét, amely megtiltja néhány szekta működését. A rendelet szerint a belügyminiszter, a honvédelmi és közoktatásügyi miniszterrel egyetértően a honvédelmet veszélyeztető szekták működését megszünteti. A beszüntendő szekták közé tartoznak a nazarenusok, az adventisták, a hetednapos adventisták, a szombatosok, az „öskeresztények” a pünkösdisták és a Nyíregyháza környékén elterjedt Jehova tanui gyülekezete, amely eddig is igen sok munkát adott már a bűnügyi hatóságoknak. A nyíregyházi büntető-törvényszék néhány hónapja tartotta meg azt a monstre bűnpert, amelynek mintegy száz vádlottja a „Jehova tanui” szekta hívői voltak. Ezek a szekták és gyülekezetek többek között olyan tanokat hirdettek, amelyek a honvéde-

lem kötelezettségének becsületes teljesítésétől igyekeztek eltéríteni félrevezetett híveiket. A miniszteri rendelet megjelenése után Nyíregyházán a rendőrség államrendészeti osztálya megállapította, hogy a város területén csak adventistáknak volt gyülekezőhelyük; de erélyes tisztogató munka indult meg Ibrányban a hírhedt Ibrányi szekta felgöngyölítésére. Ennek a szektának félrevezetett fanatikussai, inkább elpusztultak, semhogy gyógykezeltették volna magukat. A szekta földalatti aknamunkáját most már kíméletlenül kiirtják, hogy ártalmas és pusztító tévtanainak egyszer és mindenkorra véget vessenek.

A vásárosnaményi KIE teaestje. A vásárosnaményi Református Keresztény Ifjúsági Egyesület december hó 23-án este igen szépen sikerült teaestet rendezett az állami iskola termeiben. Az egyesület tagjai színpadi bemutatkozással is bizonyosságot tettek arról a komoly, bibliai szellemről és testvéri együttérzésről, amely egész évi munkájukat áthatja és jellemzi. Az est középpontjában Nyáry Andor: Erdő című színműve állott, amit a segédlelkész rendezésében a fiú- és leányegyesület tagjai játszottak alapos felkészültséggel. Kelemen Ilona főiskolai hallgató két verset szavalt, szép sikert aratott úgy az ő, mint a Kiss Erzsike leányegyesületi tag szavalata, valamint Kiss Márta és Baráth Margit polgári iskolai tanulók énekszámja is. A teaest tiszta jövedelmét szertárának és könyvtárának bővítésére használja fel az egyesület.

Szeretetmunka Vásárosnaményban. Mint minden évben, úgy az elmúlt karácsony ünnepén is, minden szegény családhoz szeretetsomagot juttatott el a vásárosnaményi Református Nőegylet. Az egyházközség 45 családja kapott lisztet, szalonnát, cukrot, árpakását, tűzelőfát és téli ruhadarabokat. A segélyadományok kiosztását Kelemen Gyula lelkipásztor végezte. Ezenfelül az állami elemi iskola református növendékei közül mintegy 60 gyermek részesült ruhasegélyben Dr. Tomcsányi Vilmos Pálné adományából.

RÖVID EGYHÁZI HÍREK.

A Székesfehérvárra megválasztott Bódás János helyébe a szombathelyi egyház Döbrössy Lajos budapesti segédlelkészét hívta meg lelkipásztorául, ki török misszióban dolgozott évekig.

A Református Világszemle, Csekes Béla komáromi egyházmegyei főjegyző kitűnő lapja, érdekes, sz nes és terjedelmes cikket közöl Benkő Károly okl. lelkész tollából „A debreceni kollégiumi diákelet a múltban és a jelenben” címen.

A német egyházak magatartása. A háború kitérőse óta az az ellentét, amely a német állam és az egyházak között volt, jelentősen enyhült. Az egyházak vezetői hazafias kötelességüknek tartják, hogy az ellentétekről hallgassanak. Még a hitvalló egyház tagjai is esendben alkalmazkodnak az új helyzet követelményeihez.

A lengyelországi protestáns egyházak újrászervezése megkezdődött. Reformáció emlékűnnepén 11 új lelkipásztort szenteltek fel, akik azoknak az örökébe lépnek, akik a háborúban elesetek, vagy eltűntek. A lelkészszentelés Posenben volt.

A tiszáninneni egyházkerület közgyűlése Dr. Szabó Zoltánt és Dr. Újszászy Kálmánt a sárospataki teológia rendes tanáraivá választotta.

Új teológiai doktorok. Kathona Géza eszékberényi lelkész summa cum laude, Dr. Kiss Tibamér szegedi vallásoktató lelkész magna cum laude, Erdei Mihály és Ötvös János segédlelkészek cum laude tettek teológiai doktorátust a debreceni Tisza István Tudományegyetemen. Értekezéseik címe: Samarjai János gyakorlati teológiája; A magyar református káté tanítás módszertana; Egyház és ifjúság; Egyiptomi és arab hatások Mózes alkotásaiban.

HIVATALOS ÉRTESETÉS

A tiszántúli református egyházkerület püspöki hivatalától.

4939—1939. szám.

KÖRLEVÉL

a kisdédvóintézetek iskolaszéki elnökeihez.

Közlöm valamennyi református kisdédvóintézet iskolaszéki elnökeivel, hogy a református óvónők szabad-

sága összefügg az óvodák nagytakarításának idejével. Az óvónőknek évenként két részletben egy hónapi szabadság jár s a szabadságidő alatt kell a nagytakarításnak is megtörténni. Az óvónők szabadsága, illetőleg az óvodák nagytakarítása azért történik két részletben, mert az óvodák téli nagytakarításra is rászorulnak.

Felhívom az Iskolaszéki elnök urak figyelmét arra, hogy agrárvidékeken a nagytakarítással egybekötött évi rendes szabadság lehetőleg a téli hónapokban állapíttassék meg, hogy a nyári hónapokban, amikor a földműveléssel foglalkozó szülők mezei munkával vannak elfoglalva, a kisdédóvóintézetek napközi otthonos feladatukat megszaki- tás nélkül teljesíthessék.

Ahol az egy óvónős kisdédóvóintézeteknek egész évben nyitvatartására van szükség, ott az óvónő egy hónapos szabadsága tartamára a fenntartók tartoznak helyettesről gondoskodni.

A két óvónős óvodák egyhónapos szüneteltetésére szükség nincs. Ilyen óvodákban az óvónők részére az egy- hónapos üdülési szabadság a melegebb hónapokban fel- váltva engedélyezhető.

A szabadságot az iskolaszék javaslatára az esperes engedélyezi. A szabadság időpontja az állami felügyeleti hatóságnak bejelentendő.

Debrecen, 1940 január 8.

Dr. Révész Imre,
püspök.

A tiszántúli református egyházkerület püspöki hivatalától.

30—1940. szám.

KÖRLEVÉL

a madarak védelme tárgyában.

A m. kir. Vallás- és Közoktatásügyi Miniszter úr 1939. évi november hó 19-én 137,367—1939. IX. ü. sz. a. kelt leirata alapján utasítom a vezetésem alatt álló egyház- kerület valamennyi népiskolai tanítóját, hogy megfelelő ráneveléssel tegyék fogékonnyá az ifjú nemzedék lelkületét a természet kincsei és így a madarak iránt is. Figyelmeztés- sék a tanulókat, hogy a természet védelemről szóló 1935. IV. tc. 258. §-a szerint kihágást követ el, aki a természet védett tárgyait nem kíméli.

Debrecen, 1940 január 4.

Dr. Révész Imre,
püspök.

A tiszántúli református egyházkerület püspöki hivatalától.

31—1940. szám.

KÖRLEVÉL

a bizonyítványmásolatok kiadása tárgyában.

A m. kir. Vallás- és Közoktatásügyi Miniszter úr az 1939. évi november hó 25-én 137,466—1939. IX. ü. sz. a. kelt leirata alapján utasítom a vezetésem alatt álló egyház- kerület valamennyi iskolai hatóságát, hogy a levontekötele- zettséggel, honvédelmi szolgálat és a választójog igazolása végett kiadandó iskolai bizonyítványmásolatok kiállítás- ával a Miniszter úr által kibocsátott rendelet értel- mében járjanak el.

Debrecen, 1940 január 4.

Dr. Révész Imre,
püspök.

Pályázati hirdetések

A tiszántúli református egyházkerület püspöki hivatalától.

91—1940. szám.

PÁLYÁZATI HIRDETMÉNY

a nyugdíjazás folytán megüresedett kabai missziói lelkési állásra.

I. Javaldalom:

1. A kabai református egyház pénztárából havi előle- ges részletekben évi 800 (Nyolcszáz) aranykorona.

2. Természetbeni lakás, most a kápláni lakás fűtéssel, világítással.

3. Kongrua az állam pénztárából, 1600 aranykoronára kiegészítve az egyházi járandóság.

4. Kor- és családi pótlék az állampénztárból.

II. Köteleesség:

1. A tanyákon és Kiskabán lakó hívek lelkigondozása, számukra istentiszteletek tartása, úrvacsoraosztás, tanulók vallásoktatása, konfirmandusok előkészítése, általában a szükséges lelkigondozói, belmissziói munka végzése.

2. Olyan lelkési teendők végzése, melyek eddig a segédlelkész köteleességei voltak.

3. Gazdasági és iparostanonciskolások, valamint a levante ifjak lelkigondozása.

Pályázati határidő a pályázat megjelenésétől számított 15 nap. Az állást jogerőre emelkedés után nyomban el kell foglalni. A kellően felszerelt kérvények a debreceni egyház- megye esperesi hivatalához: Monostorpályi, Bihar megye küldendő s a visszaküldéshez portóbélyeg feltétlenül csatolandó.

Debrecen, 1940 január 7.

Dr. Révész Imre,
püspök.

A debreceni ref. Dóczi tanítónéközpont-intézet földrajz- természetrajz-vegytan szakos tanítónéközpont-intézeti képesíté- sű tanárt keres betegszabadságon lévő tanár helyettesítésére két hónapra (esetleg a tanév végéig), a szokásos óradíj mellett, heti 17 órára. Ha a jelentkezőnek a vegytan nem szaktárgya, akkor csak heti 13 órája lenne. Jelentkezés f. hó 25-ig a Dóczi tanítónéközpont igazgatóságához küldendő.

A békési református gimnáziumnál nyugdíjazás folytán megüresedett rajztanári rendes tanszékre helyettes minő- ségben a szabályszerű illetményekkel pályázatot hirdetünk. Pályázhatnak középiskolai képesítést nyert rajzszakos református vallású tanárok. Pályázók a Vallás- és Közoktatás- ügyi Miniszter úrhoz intézett folyamodványukat — melyben életkoruk, vallásuk, családi állapotuk, magyar állampolgár- ságuk, hazafias érzésük és megbízhatóságuk, végzett tanulmányaik, tanári képesítésük, katonai viszonyaik esetleges eddigi szolgálatuk okmányokkal igazolandók — 1940 január 28-ig a békési református gimnáziumi igaz- gatóságához küldjék be. Az állás azonnal elfoglalandó. Ka- rácson András s. k., elnök-lelkész, Berentes Lajos s. k. gimn. igazgató.

A vajai református egyház helyettes kántortanítót keres. Fizetése: lakás és havi 80 pengő értékű termény-

Szerkesztői üzenet. Ismételten kérjük munkatársainkat, hogy a szerkesztőség kezeihez illetékes küldeményeket ne méltóztassanak a kiadóhivatal címére, s megfordítva: a kiadóhivatalhoz illetékes küldeményeket (pl. pályázati hirdetések) ne méltóztassanak a szerkesztőhöz küldeni. Ezekből egyre zavar származik s a legjobb akarat mellett is megtörténhetik, hogy egy-egy tudósítás vagy pályázati hirdetés elvész, vagy esetleg késedelmet szenved. Ilyen esetekben a felelősséget újból elhárítjuk magunkról. A kiadó- hivatal címe: Debrecen, Kálvin-tér 17. Püspöki Hivatal. A szerkesztőségnek szánt kéziratot, tudósítást, leghelyesebb az illetékes szerkesztő nevére s a Lap homlokán olvasható címére küldeni.

TARTALOM:

Gaál István: A megújulás felé
Vecsery János: Keresztény világnézet
Nagy László: Az új énekeskönyv
Irodalom — Gyászrovat — Különfélék — Hivatalos értesítés — Pályázati hirdetések — Szerkesztői üzenet — Hirdetések

FÖLDEK, HAZÁK, TELKEK

eladása, vétele, bérlete ügyében
forduljon bizalommal

DIENES JÓZSEF O.F.B. ingatlanforgalmi irodájához
DEBRECEN, BETHLEN-UTCA 21. SZÁM

SESZTINA LAJOS

vasnagykereskedés
DEBRECEN
TELEFON: 20-06 és 15-43

Alapította:
Sesztina János
1819-ben.

IPARI-, MEZŐGAZDASÁGI-, HÁZTARTÁSI-,
GÁZOLTALMI- és LÉGVÉDELMI CIKKEK.

Gondtalanul szerezheti be téli szükségleteit,

ha a „TAKARÉKOSSÁG“ RT.

bevásárlási rendszere

úttján eszközi azok t!

DEBRECEN, DEÁK FERENC-UTCA 6.

Szeresse meg
a „TAKARÉKOSSÁG“ RT. vásárlási igazolványát.
Díjtalanul boesátja rendelkezésére a Központi iroda.

Alföldi Takarékpénztár Debrecenben

Ferenc József-út 16.

Betéteket előnyösen gyümölcsöztet és azonnal kifizet. Kölcsönöket állandóan folyósít. — Mint a Futura főbizományosa, foglalkozik a termény-üzlet minden ágával. TELEFONOK: Bank: 19-70. és 22-32. Terménysztyály: 28-66. szám.

JÓ SZEMÜVEG

tökéletes látást biztosít!

Értesítem a mélyen tisztelt vásárlóközönséget, hogy látáserészüzletemet megnyitottam. A református papság, tanítóság, a Kollégium, a középiskolák tanári kara és az összes egyházi hivatalok tisztviselői 10 százalék engedményben részesülnek. — Mint fiatal kezdő református optikus, tiszteltel kérem a szíves támogatást.

SZABÓ JÓZSEF

látáserészemester Debrecen, PIAC-UTCA 56. SZ. Megyeháza mellett.

ANGSTER JOZSEF ÉS FIA

ORGONA- ÉS HARMÓNiumGYÁR RT.
PECS, József-u. 30.

Orgonák, harmóniumok javítása, átépítése, új homlokzatsípek, villamos fűtőberendezések. — Méltányos feltételek, művészi kivitel.

KRASZNER LAJOS

Gyapjiszövet és béléssáru nagykereskedő BUDAPEST, V. KERÜLET, DEÁK-TÉR 2. SZÁM.

Kapható mindenféle ruhaszövet, jó és megbízható minőségben és kedvező árakon. **Lelkészek, tanárok, tanítók részére fizetési kedvezmény az ORJÓ útján.** **Pontos kiszolgálás.** **Kívánatra szívesen küld mintákat.**

Alapítási év:
1906

Debrecen sz. kir. város és a Tiszántúli református egyházkerület könyvnyomda-vállalata. 1940—240

Zsoltárok, bibliák, imakönyvek

minden kivitelben és nagy választékban, papír, író- és rajzszerk, arany töltőtollak, levélpapírok, amatőr albumok, emlékkönyvek a legolcsóbban beszerezhetőek

DEBRECEN SZ. KIR. VÁROS
ÉS A TISZÁNTÚLI REFORMÁTUS EGYHÁZKERÜLET
KÖNYVNYOMDA-VÁLLALATÁNAK
„MÉLIUSZ“ könyv-, papír- és írószerkereskedésének
Debrecen, Ferenc József-út 26. Tel.: 16-78.

**MAGYAR ÁLTALÁNOS
HITELBANK**

DEBRECENI FIÓKJA

Piac-utca 45—47. Telefon: 23-70., 23-71.
FOGLALKOZIK A BANKÜZLET MINDEN ÁGÁVAL

Papi palástot és süveget

jutányos áron készít

Szénási Sándor

Hódmezővásárhely, Tavasz-u. 20. sz.

JÓ MINŐSÉG! PONTOS MUNKA! KEDVEZŐ FIZETÉSI FELTÉTELEK!
Református Iparos.

Főzéshez, fürdéshez, szobafűtéshez

a gáz a legjobb, legolcsóbb, legtisztább;
a gáz a legkényelmesebb;
a gáz a leggyorsabban kezelhető;
a gáz melege pontosan szabályozható;
a gáz számlaértéke egy hónappal későbbben fizetendő.
A gázvezetékeket 5 évi részletre készítjük és a bevezetés költségét a gáz állandó használata esetén nagyrészt visszatérítjük.

Fődt. tüzhelyet, autogeysert, fürdő- és fűtőkályhát olcsón bérb. áruul.

Díjtalan felvilágosítások, készülékek bemutatása, költségvetés:

BATTHYÁNY-UTCA 17. SZ.
Telefon: 28-53. sz.

DEBRECEN SZ. KIR. VÁROS
VILÁGÍTÁSI VÁLLALATA.

REFORMÁTUS

**PAPI
PALÁST
ÉS SÜVEG**

KÉSZÍTÉSE
ELSŐRENDÜ
KIVITELBEN

**FÉNYES
ILONA**
RIMASZOMBAT

